

**Wymagania edukacyjne oraz formy i sposoby sprawdzania osiągnięć uczniów
z przedmiotów przyrodniczych
w IV LO im . F. Chopina w Ostrowie Wlkp.**

I. Ocenie podlegają następujące formy aktywności ucznia:

1. Wypowiedzi pisemne:

- a) sprawdziany/testy podsumowujące poszczególne działy – (zapowiedziane – co najmniej 1 tydzień wcześniej),
- b) kartkówki obejmujące materiał z trzech ostatnich jednostek tematycznych – (nie muszą być wcześniej zapowiedziane, ale mogą),
- c) prace z materiału powtórzeniowego w klasach realizujących zakres rozszerzony.

2. Wypowiedzi ustne:

- a) dłuższa wypowiedź z aktualnie realizowanego materiału obejmującego maksymalnie trzy ostatnie jednostki tematyczne, a w przypadku lekcji powtórzeniowych – z całego działu),
- b) przedstawienie autorskich prezentacji multimedialnych na zadany temat.

3. Aktywność na lekcji (samodzielna praca na lekcji, praca w grupie, praca z pisemnym materiałem dodatkowym – ćwiczenia, karty pracy, wykonanie i omówienie eksperymentów/doświadczeń, analiza wykresów, tabel z danymi statystycznymi, rysunków, map, wyciąganie wniosków, itp.).

4. Prace dodatkowe (wykonanie pomocy dydaktycznych na zadany temat, opracowania oparte na innych źródłach niż podręcznik, plansze, rysunki itp.).

5. Prace długoterminowe (opracowanie i zaprezentowanie projektu).

6. Efektywny udział w konkursach/olimpiadach szkolnych i międzyszkolnych, konferencjach związanych z poszerzaniem i gruntowaniem wiadomości z przedmiotów przyrodniczych.

7. Praca domowa.

II. Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych:

BIOLOGIA

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- Nie opanował podstawowych pojęć i treści programowych z zakresu biologii zawartych w obowiązującej podstawie programowej dla liceum ogólnokształcącego, co uniemożliwia mu kontynuowanie dalszego kształcenia.
- Nie potrafi korzystać z żadnych źródeł informacji biologicznej (rysunek, diagram, tekst źródłowy, model biologiczny, wykres, tabela, dane statystyczne).
- Nie posiada elementarnej i koniecznej wiedzy na temat budowy, proc. fizjologicznych, prawidłowości i zjawisk na różnych poziomach układów biologicznych.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- Posiada niezbędną wiedzę umożliwiającą proces dalszego kształcenia.
- Nie opanował całości materiału.
- Był nieobecny na sprawdzianach i nadrobił tylko część zaległości.
- Otrzymał oceny cząstkowe świadczące o braku pracy lub dużej niesystematyczności.
- Potrafi przedstawić podstawowe fakty, procesy i zjawiska z zakresu biologii posługując się podstawowymi terminami biologicznymi, ale nie dokonuje ich analizy, nawet przy znacznej pomocy nauczyciela.
- Potrafi wyszukać dane z podstawowych źródeł informacji biologicznej (rysunek, tekst źródłowy, schemat, diagram, model biologiczny, wykres, tabela, dane statystyczne).
- Dostrzega podstawowe procesy i zjawiska biologiczne, fizjologiczne, przyrodnicze, środowiskowe i potrafi je wyjaśnić w sposób ogólny.
- Wykazuje brak umiejętności uogólniania, wnioskowania.
- Popelnia istotne błędy w posługiwaniu się terminologią biologiczną.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą oraz:

- Opanował materiał w stopniu zadowalającym.
- Nie zawsze był obecny na sprawdzianach, ale nadrobił zaległości.
- Uzyskał oceny świadczące o niesystematycznej pracy.
- Uczeń zna podstawowe fakty z zakresu biologii, potrafi je zasadniczo interpretować i dobierać odpowiednie przykłady przy znacznym ukierunkowaniu nauczyciela.

- Posługuje się terminologią z zakresu biologii.
- Poprawnie interpretuje informacje ze schematów, rysunków, diagramów, modeli biologicznych i innych materiałów źródłowych.
- Potrafi zlokalizować elementy strukturalne na różnych poziomach układów biologicznych w oparciu o modele i w naturze.
- Potrafi w sposób ogólny wyjaśnić zjawiska i procesy biologiczne na różnych poziomach układów biologicznych (komórkowy, organizmalny, ponadorganizmalny).
- W odpowiedziach ustnych, które odbywają się przy niewielkiej pomocy nauczyciela mogą pojawić się nieliczne błędy merytoryczne, jednak istotna część tematu zostaje omówiona poprawnie, w odpowiedzi występują trudności we wnioskowaniu i uogólnianiu.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dostateczną oraz:

- Poprawnie opanował materiał programowy.
- Był obecny na sprawdzianach, uzyskał dobre oceny częściowe.
- Starał się brać udział w lekcjach, wypowiadać na temat spójnie i logicznie, a także poprawnie pod względem językowym.
- Przedstawia zjawiska i procesy z zakresu biologii, stosując bogatą i poprawną terminologię przedmiotową.
- Dostrzega procesy zachodzące na różnych poziomach układów biologicznych – analizuje ich przyczyny, przebieg i skutki.
- Analizuje współzależności pomiędzy poszczególnymi strukturami i układami biologicznymi.
- Posiada dobrą orientację funkcjonowania na różnych poziomach układów biologicznych.
- Samodzielnie analizuje, syntetyzuje i wyjaśnia mechanizmy procesów, zjawiska, prawidłowości biologiczne na różnych poziomach organizacji.
- Odczytuje i interpretuje informacje uzyskane z różnych źródeł.
- Podejmuje próby samodzielnego formułowania wniosków.
- W odpowiedziach występuje płynność wypowiedzi i wyczerpanie temat.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dobrą oraz:

- Opanował i w pełni przyswoił wiadomości objęte podstawą programową.
- Wykazywał zainteresowanie przedmiotem i literaturą popularnonaukową, wykorzystywał różne źródła wiedzy, podejmował dodatkowe zadania.
- Pisał prace domowe i sprawdziany i otrzymał bardzo dobre oceny częściowe.
- Aktywnie uczestniczył w lekcjach.
- Udzielał wyczerpujących odpowiedzi, spójnych logicznie oraz poprawnych pod względem

merytorycznym i językowym.

- Swobodnie analizuje i interpretuje zjawiska, fakty i pojęcia, posługując się bogatą i bezbłędną terminologią biologiczną.
- Potrafi wykazać związki przyczynowo – skutkowe na różnych poziomach funkcjonowania układów biologicznych.
- Odczytuje, interpretuje i przetwarza informacje uzyskane z różnorodnych źródeł.
- Posiada umiejętność analizowania, oceniania, prognozowania i wnioskowania.
- Samodzielnie przedstawia wiadomości z zakresu biologii.
- Dostrzega problemy biologiczne i środowiskowe w skali lokalnej i globalnej oraz podaje typowe sposoby ich rozwiązania.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz:

- Czynnie uczestniczy w lekcjach: prezentuje dociekliwość podczas rozwiązywania problemów biologicznych i wykorzystuje posiadaną wiedzę z pokrewnych przedmiotów, starannie wykonuje dodatkowe zadania w/w.
- Sięga do publikacji naukowych.
- W odpowiedziach odwołuje się do kontekstów interdyscyplinarnych – chemia, fizyka, geografia, matematyka.
- Podaje oryginalne, twórcze propozycje rozwiązywania problemów lokalnych i globalnych z zakresu biologii, ekologii oraz ochrony środowiska przyrodniczego.
- Śledzi, rozumie problematykę osiągnięć współczesnej biologii, ochrony środowiska, medycyny, dostrzega ich interdyscyplinarny charakter.
- Dostrzega problemy bioetyczne współczesnych osiągnięć z zakresu biologii i medycyny.
- Jest laureatem lub finalistą konkursów przedmiotowych o zasięgu co najmniej regionalnym lub olimpiad przedmiotowych.

Chemia – zakres podstawowy

Ocenę niedostateczną uzyskuje uczeń, który nie spełnia poziomu wymagań koniecznych:

- nie opanował wiadomości i umiejętności, które są konieczne do dalszego kształcenia,
- nie potrafi rozwiązać zadań teoretycznych ani praktycznych o elementarnym stopniu trudności, nawet z pomocą nauczyciela,
- nie zna treści i zastosowań podstawowych praw, pojęć i systematyki chemicznej,
- nie potrafi sformułować obserwacji doświadczenia chemicznego.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania konieczne dotyczące zapamiętania wiadomości:

- jest w stanie zapamiętać i przypomnieć sobie treści podstawowych praw chemii, podstawowych właściwości chemicznych, najważniejszych zjawisk chemicznych,
- rozwiązuje przy pomocy nauczyciela proste zadania teoretyczne i praktyczne,
- poprawnie formułuje obserwacje dotyczące doświadczenia chemicznego.
- Do wymagań koniecznych jest zaliczane również opanowanie najbardziej przystępnych, najczęściej stosowanych i praktyczny treści programowych. Zdobyte wiadomości i umiejętności są niezbędne do dalszego kontynuowania nauki chemii oraz przydatne w życiu codziennym. W świetle tego zapisu ocenę dopuszczającą uzyskuje uczeń, który:
- ma braki w opanowaniu wiadomości i umiejętności określonych podstawą programową, ale braki te nie przekreślają możliwości uzyskania przez niego podstawowej wiedzy z danego przedmiotu w ciągu dalszej nauki,
- zna treść podstawowych praw chemii, definicje najważniejszych wielkości, zapisuje właściwe prawa i wzory z przedstawionego zestawu, potrafi przygotować tablice wzorów z zakresu zrealizowanego materiału,
- rozwiązuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim stopniu
- trudności, odczytuje wartości z wykresów, umie sporządzić wykres na podstawie tabeli, potrafi zapisać wzorem prawa lub definicje, obliczyć wartość definiowanych wielkości, wyprowadza jednostki,
- zna przykłady stosowania praw chemii w życiu codziennym.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania podstawowe dotyczące zrozumienia wiadomości. Uczeń przy niewielkiej pomocy nauczyciela:

- umie wyjaśnić, od czego zależą podstawowe właściwości chemiczne i struktura związków chemicznych,
- zna jednostki i relacje matematyczne wiążące zmienne występujące w prawach chemicznych,
- zna i potrafi wyjaśnić poznane prawa chemii oraz umie je potwierdzić odpowiednimi,

prostymi eksperymentami.

Wymagania podstawowe obejmują treści przystępne, proste, uniwersalne, niezbędne do dalszej nauki chemii, użyteczne praktycznie dla ucznia. Według brzmienia powyższego zapisu ocenę dostateczną uzyskuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności określone podstawą programową na podstawie wymagań minimum programowego,
- ma umiejętności określone na ocenę dopuszczającą oraz rozwiązuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne o średnim stopniu trudności,
- interpretuje wzory i prawa chemiczne w sposób odtwórczy, przekształca wzory, opisuje zjawiska, posługując się odpowiednią terminologią, z wykresu oblicza wartości wielkości chemicznych oraz wyznacza ich zmiany, interpretując wykresy.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania rozszerzające, które dotyczą stosowania wiadomości i umiejętności w sytuacjach typowych:

- posługuje się wiadomościami, które są rozszerzone w stosunku do wymagań podstawowych,
- potrafi samodzielnie rozwiązywać typowe zadania teoretyczne i praktyczne, korzysta przy tym ze słowników, tablic i innych pomocy naukowych, w tym w wersji elektronicznej.

Wymagania obejmują treści o zwiększonym stopniu trudności, rozszerzone, przydatne do stosowania w chemii, użyteczne ogólnie w praktyce. Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- nie przyswoił w pełni wiadomości określonych programem nauczania w danej klasie, ale opanował jena poziomie przekraczającym wymagania zawarte w minimum programowym,
- opanował umiejętności określone na ocenę dostateczną oraz poprawnie rozwiązuje i wykonuje samodzielnie typowe zadania teoretyczne lub praktyczne, a także korzystając z wykresu, potrafi przedstawić występujące zależności w funkcji innych zmiennych, np. w postaci logarytmicznej,
- w obrębie danego działu umie powiązać różne prawa, zjawiska i zasady oraz zastosować je do rozwiązywania zadań rachunkowych i problemów teoretycznych, przeprowadza samodzielnie doświadczenie, stosując właściwe przyrządy i metody pomiarowe, a także poprawnie formułuje wniosek wynikający z doświadczenia.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania dopełniające dotyczące stosowania wiadomości i umiejętności w sytuacjach problemowych. Uczeń stosuje wiadomości i umiejętności do:

- przeprowadzania szczegółowej analizy procesów chemicznych,
- projektowania doświadczeń potwierdzających najważniejsze prawa chemii oraz właściwości pierwiastków i związków chemicznych,
- rozwiązywania złożonych zadań obliczeniowych, np. wyprowadzania wzorów, analizy

wykresów.

Wymagania dopełniające obejmują treści o znacznym stopniu trudności, stosowane specjalistycznie.

Wobec tego ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował pełny zakres wiadomości i umiejętności określony programem nauczania realizowanym w danej klasie,
- opanował umiejętności określone na ocenę dobrą oraz sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami z różnych działów chemii, logicznie je łączy, rozwiązuje samodzielnie problemy teoretyczne i praktyczne zawarte w programie nauczania,
- stosuje posiadaną wiedzę do rozwiązywania zadań i problemów łączących różne działy chemii,
- swobodnie posługuje się terminologią chemiczną nie tylko po polsku, ale również np. po angielsku (w przypadku nauczania dwujęzycznego: w językach polskim i angielskim),
- potrafi zaprojektować doświadczenie i przeprowadzić analizę wyników, uwzględniając rachunek błędów, a także podaje poprawne obserwacje sekwencji doświadczeń chemicznych i formułuje właściwy wniosek wynikający z przeprowadzonych reakcji następnych.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który opanował umiejętności określone na ocenę bardzo dobrą i może spełniać, któreś z niżej wymienionych kryteriów:

- posługuje się bogatym słownictwem inżynieryjno-technicznym,
- jest finalistą lub laureatem olimpiady chemicznej,
- jest finalistą lub laureatem konkursu chemicznego zorganizowanego pod patronatem wojewódzkiego kuratora oświaty.
- samodzielnie zdobywa wiedzę z różnych źródeł,
- rozwija swoje zainteresowanie chemią,
- biegle rozwiązuje problemy teoretyczne i praktyczne,
- przedstawia oryginalne sposoby rozwiązania zadań i samodzielnie rozwiązuje zadania wykraczające poza program nauczania danej klasy,
- samodzielnie planuje eksperymenty, przeprowadza je i analizuje wyniki,
- formułuje hipotezy i weryfikuje je jakościowo i ilościowo,
- osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach z dziedziny chemii,
- popularyzuje chemię, przygotowując odczyty, doświadczenia,
- pomaga organizować szkolne konkursy chemiczne.

Chemia – zakres rozszerzony

Ocenę niedostateczną uzyskuje uczeń, który nie spełnia poziomu wymagań koniecznych:

- nie opanował wiadomości i umiejętności, które są konieczne do dalszego kształcenia,
- nie potrafi rozwiązać zadań teoretycznych ani praktycznych o elementarnym stopniu trudności, nawet z pomocą nauczyciela,
- nie zna treści i zastosowań podstawowych praw, pojęć i systematyki chemicznej,
- nie potrafi sformułować obserwacji doświadczenia chemicznego.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania konieczne dotyczące zapamiętania wiadomości:

- jest w stanie zapamiętać i przypomnieć sobie treści podstawowych praw chemii, podstawowych właściwości chemicznych, najważniejszych zjawisk chemicznych,
- rozwiązuje przy pomocy nauczyciela proste zadania teoretyczne i praktyczne,
- poprawnie formułuje obserwacje dotyczące doświadczenia chemicznego.
- Do wymagań koniecznych jest zaliczane również opanowanie najbardziej przystępnych, najczęściej stosowanych i praktycznych treści programowych. Zdobyte wiadomości i umiejętności są niezbędne do dalszego kontynuowania nauki chemii oraz przydatne w życiu codziennym. W świetle tego zapisu ocenę dopuszczającą uzyskuje uczeń, który:
- ma braki w opanowaniu wiadomości i umiejętności określonych podstawą programową, ale braki te nie przekreślają możliwości uzyskania przez niego podstawowej wiedzy z danego przedmiotu w ciągu dalszej nauki,
- zna treść podstawowych praw chemii, definicje najważniejszych wielkości, zapisuje właściwe prawa i wzory z przedstawionego zestawu, potrafi przygotować tablice wzorów z zakresu zrealizowanego materiału,
- rozwiązuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim stopniu trudności, odczytuje wartości z wykresów, umie sporządzić wykres na podstawie tabeli, potrafi zapisać wzorem prawa lub definicje, obliczyć wartość definiowanych wielkości, wyprowadza jednostki,
- zna przykłady stosowania praw chemii w życiu codziennym.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania podstawowe dotyczące zrozumienia wiadomości. Uczeń przy niewielkiej pomocy nauczyciela:

- umie wyjaśnić, od czego zależą podstawowe właściwości chemiczne i struktura związków chemicznych,
- zna jednostki i relacje matematyczne wiążące zmienne występujące w prawach chemicznych,

- zna i potrafi wyjaśnić poznane prawa chemii oraz umie je potwierdzić odpowiednimi, prostymi eksperymentami.

Wymagania podstawowe obejmują treści przystępne, proste, uniwersalne, niezbędne do dalszej nauki chemii, użyteczne praktycznie dla ucznia. Według brzmienia powyższego zapisu ocenę dostateczną uzyskuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności określone podstawą programową na podstawie wymagań minimum programowego,
- ma umiejętności określone na ocenę dopuszczającą oraz rozwiązuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne o średnim stopniu trudności,
- interpretuje wzory i prawa chemiczne w sposób odtwórczy, przekształca wzory, opisuje zjawiska, posługując się odpowiednią terminologią, z wykresu oblicza wartości wielkości chemicznych oraz wyznacza ich zmiany, interpretując wykresy.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania rozszerzające, które dotyczą stosowania wiadomości i umiejętności w sytuacjach typowych:

- posługuje się wiadomościami, które są rozszerzone w stosunku do wymagań podstawowych,
- potrafi samodzielnie rozwiązywać typowe zadania teoretyczne i praktyczne, korzysta przy tym ze słowników, tablic i innych pomocy naukowych, w tym w wersji elektronicznej.

Wymagania obejmują treści o zwiększonym stopniu trudności, rozszerzone, przydatne do stosowania w chemii, użyteczne ogólnie w praktyce. Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- nie przyswoił w pełni wiadomości określonych programem nauczania w danej klasie, ale opanował je na poziomie przekraczającym wymagania zawarte w minimum programowym,
- opanował umiejętności określone na ocenę dostateczną oraz poprawnie rozwiązuje i wykonuje samodzielnie typowe zadania teoretyczne lub praktyczne, a także korzystając z wykresu, potrafi przedstawić występujące zależności w funkcji innych zmiennych, np. w postaci logarytmicznej,
- w obrębie danego działu umie powiązać różne prawa, zjawiska i zasady oraz zastosować je do rozwiązywania zadań rachunkowych i problemów teoretycznych, przeprowadza samodzielnie doświadczenie, stosując właściwe przyrządy i metody pomiarowe, a także poprawnie formułuje wniosek wynikający z doświadczenia.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania dopełniające dotyczące stosowania wiadomości i umiejętności w sytuacjach problemowych. Uczeń stosuje wiadomości i umiejętności do:

- przeprowadzania szczegółowej analizy procesów chemicznych,
- projektowania doświadczeń potwierdzających najważniejsze prawa chemii oraz właściwości pierwiastków i związków chemicznych,

- rozwiązywania złożonych zadań obliczeniowych, np. wyprowadzania wzorów, analizy wykresów.

Wymagania dopełniające obejmują treści o znacznym stopniu trudności, stosowane specjalistycznie.

Wobec tego ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował pełny zakres wiadomości i umiejętności określony programem nauczania realizowanym w danej klasie,
- opanował umiejętności określone na ocenę dobrą oraz sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami z różnych działów chemii, logicznie je łączy, rozwiązuje samodzielnie problemy teoretyczne i praktyczne zawarte w programie nauczania,
- stosuje posiadaną wiedzę do rozwiązywania zadań i problemów łączących różne działy chemii,
- swobodnie posługuje się terminologią chemiczną nie tylko po polsku, ale również np. po angielsku (w przypadku nauczania dwujęzycznego: w językach polskim i angielskim),
- potrafi zaprojektować doświadczenie i przeprowadzić analizę wyników, uwzględniając rachunek błędów, a także podaje poprawne obserwacje sekwencji doświadczeń chemicznych i formułuje właściwy wniosek wynikający z przeprowadzonych reakcji następnych.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który opanował umiejętności określone na ocenę bardzo dobrą i może spełniać, któreś z niżej wymienionych kryteriów:

- sporządza z własnej inicjatywy materiały stanowiące pomoc przy realizacji treści programowych,
- posługuje się bogatym słownictwem inżynieryjno-technicznym,
- jest finalistą lub laureatem olimpiady chemicznej,
- jest finalistą lub laureatem konkursu chemicznego zorganizowanego pod patronatem wojewódzkiego kuratora oświaty.
- ma wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania w danej klasie,
- samodzielnie zdobywa wiedzę z różnych źródeł,
- rozwija swoje zainteresowanie chemią,
- biegle rozwiązuje problemy teoretyczne i praktyczne,
- przedstawia oryginalne sposoby rozwiązania zadań i samodzielnie rozwiązuje zadania wykraczające poza program nauczania danej klasy,
- samodzielnie planuje eksperymenty, przeprowadza je i analizuje wyniki,
- formułuje hipotezy i weryfikuje je jakościowo i ilościowo,

- osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach z dziedziny chemii,
- popularyzuje chemię, przygotowując odczyty, doświadczenia,
- pomaga organizować szkolne konkursy chemiczne.

GEOGRAFIA

Ocena celujący

Ocenę otrzymuje uczeń, który opanował pełen zakres wiadomości i umiejętności przewidziany w podstawie programowej nauczania oraz:

- twórczo rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania
- pomysłowo i oryginalnie rozwiązuje nietypowe zadania
- samodzielnie sięga do różnych źródeł informacji
- stosuje terminologię geograficzną
- bezbłędnie potrafi utworzyć ciąg przyczynowo skutkowy
- biegle posługuje się mapami o różnej tematyce i w różnych skalach
- zachęca swoją postawą innych do nauki
- jest finalistą lub laureatem konkursu geograficznego zorganizowanego pod patronatem wojewódzkiego kuratora oświaty.

Ocena bardzo dobry

Ocenę tę otrzymuje uczeń, który opanował pełen zakres wiadomości i umiejętności przewidzianych w podstawie nauczanie oraz:

- sprawnie porusza się w tematyce geograficznej
- samodzielnie wskazuje rozwiązania problemów przyrodniczych i społeczno-gospodarczych
- wykazuje się znajomością pojęć i terminów oraz umiejętnością poprawnego ich zastosowania w sytuacjach typowych i nietypowych
- posługuje się poprawnym językiem geograficznym
- potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i umiejętności
- przeprowadza poprawną analizę związków przyczynowo – skutkowych zachodzących pomiędzy elementami środowiska geograficznego
- w oparciu o dane statystyczne przeprowadza analizę zjawiska i sformułuje prognozę dalszego rozwoju
- biegle posługuje się mapą polityczną i fizyczną świata i Polski oraz innymi mapami tematycznymi
- chętnie pracuje w grupie

Ocena dobry

Ocenę tę otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową oraz:

- samodzielnie wyjaśnia typowe zależności w środowisku geograficznym
- posługuje się językiem geograficznym, który może zawierać jedynie nieliczne błędy i potknięcia
- sprawnie rozwiązuje typowe zadania geograficzne
- samodzielnie dokonuje analizy danych statystycznych przedstawionych w różnej formie
- charakteryzuje go najczęściej systematyczna praca indywidualna
- potrafi korzystać ze wszystkich poznanych w czasie lekcji źródeł informacji

Ocena dostateczny

Ocenę tę otrzymuje uczeń, który opanował podstawowe wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową oraz:

- wykazuje się znajomością i rozumieniem podstawowych pojęć i terminów geograficznych
- stosuje poznane pojęcia i terminy w sytuacjach typowych
- czasem ma problemy z formułowaniem poprawnych wniosków
- wykonuje proste obliczenia geograficzne
- wskazuje elementarne związki przyczynowo- skutkowe zachodzące pomiędzy elementami środowiska geograficznego
- samodzielnie rozwiązuje elementarne zadania geograficzne
- potrafi pod kierunkiem nauczyciela korzystać z podstawowych źródeł informacji
- czasami pracuje niesystematycznie
- niezbyt chętnie pracuje w grupie

Ocena dopuszczający

Ocenę otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową na poziomie elementarnym oraz:

- z pomocą nauczyciela wykonuje ćwiczenia i zadania o niewielkim stopniu trudności
- wykazuje się znajomością i rozumieniem najprostszych pojęć i terminów geograficznych
- wskazuje elementarne związki pomiędzy składnikami środowiska geograficznego

- z trudnością formułuje własne wniosków
- nie pracuje systematycznie i niezbyt chętnie podejmuje zadania wskazane przez nauczyciela

Ocena niedostateczny

Ocenę tę otrzymuje uczeń, który nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności wynikających z podstawy programowej oraz:

- nie radzi sobie ze zrozumieniem najprostszych pojęć i terminów geograficznych
- nie potrafi (nawet przy pomocy nauczyciela, który zadaje pytania pomocnicze) wykonać najprostszych ćwiczeń i zadań
- nie wykazuje chęci współpracy w celu uzupełnienia braków i nabycia podstawowej wiedzy i umiejętności.